

Härnösand 2019-08-08
Dnr. 2019/93

Länsstyrelsen Västernorrland
Samhällsbyggnadsenheten
John Molin
871 86 Härnösand

Protokoll över undersökning på Häbbersbacken 2019 i Härnösand

Med anledning av renoveringen av ett av Härnösands äldsta hus på Häbbersbacken i korsningen Norra kyrkogatan-Pumpbacksgatan har Västernorrlands museum genomfört en mindre arkeologisk undersökning i form av grävning av provrutor. Totalt togs tre meterrutor upp, varav två inom den aktuella husgrunden (fastighet Borgmästaren 6) samt en öster om denna (inom fastighet Ön 2:52). Undersökningen genomfördes under två dagar i juli.

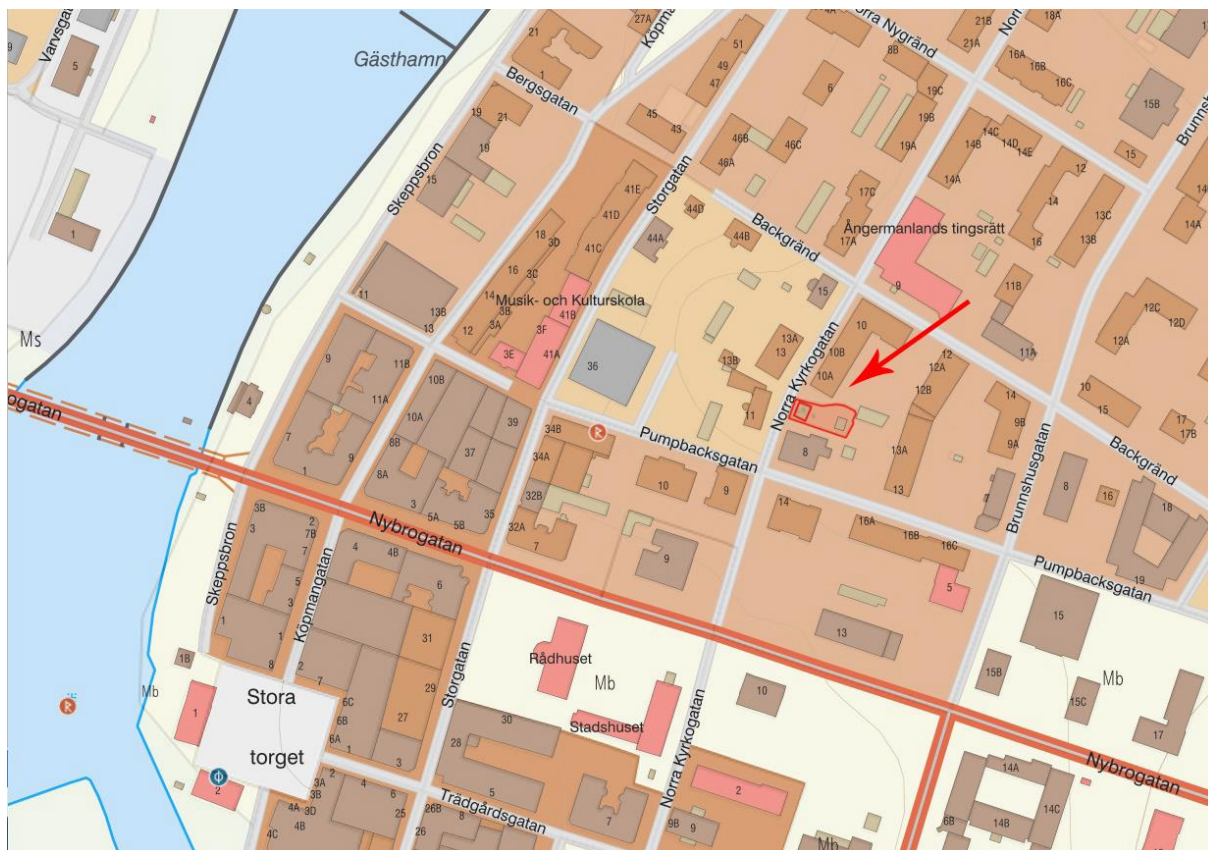
Syftet med undersökningen var att undersöka och dokumentera ytan under det renoveringsaktuella härbret samt tillvarata eventuella fornynd. Detta markavsnitt förmodades ha stått mer eller mindre orört sedan 1700-talet. Syftet var även att undersöka marken öster om härbret då fler härbren skall ha stått här tidigare.

Undersökningens målgrupper var främst Länsstyrelsen, Johannes Thyr som stod för renoveringsarbetet samt en historieintresserad allmänhet.

Madeleine Nilsson

VÄSTERNORRLANDS MUSEUM

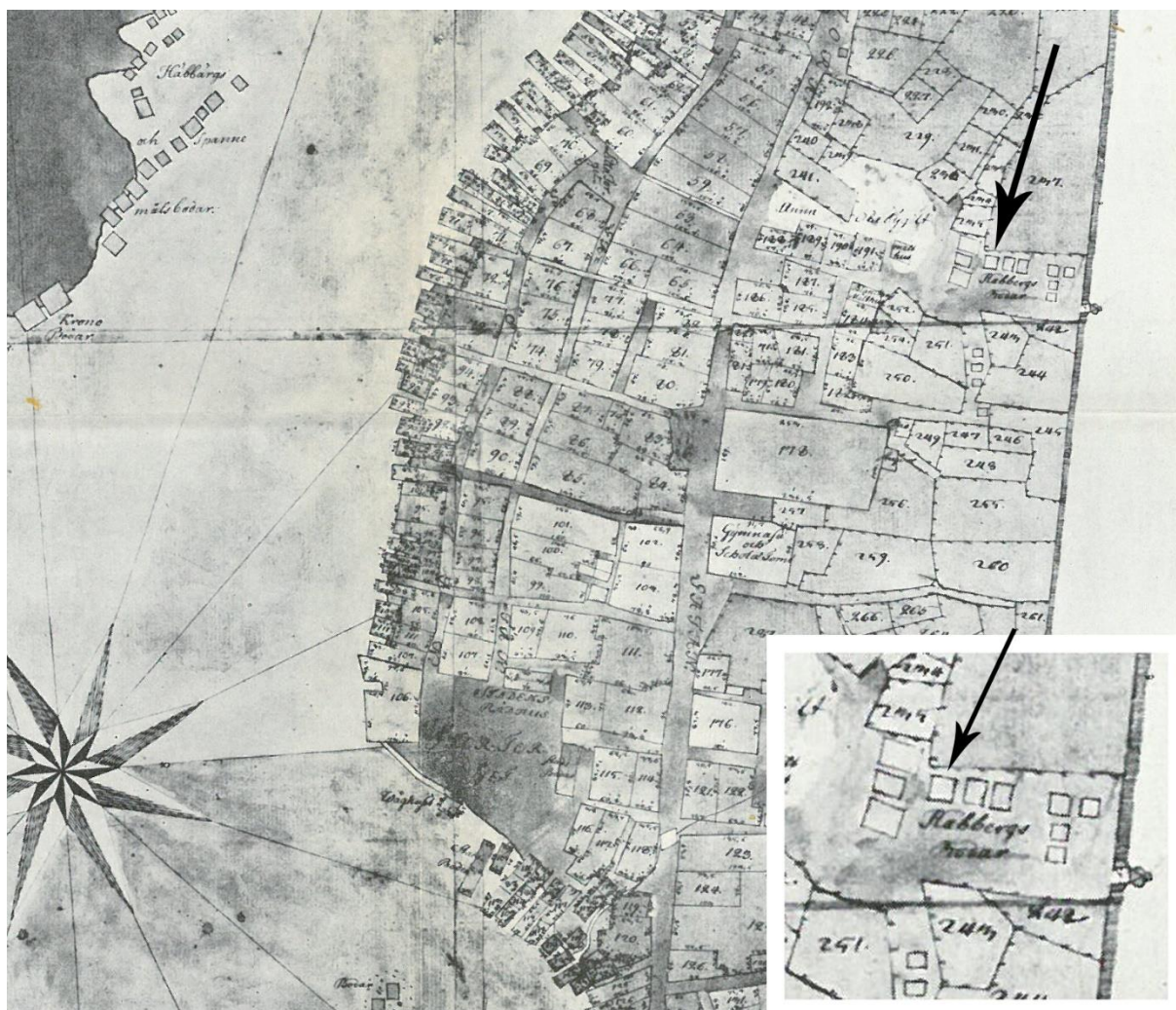
Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Figur 1. Översiktskarta från FMIS. Undersökningsområdet och härbregrunden under renovering är markerade med rött. Det befintliga härbret som ägs av Västernorrlands museum syns inom rödmarkeringens östra del.

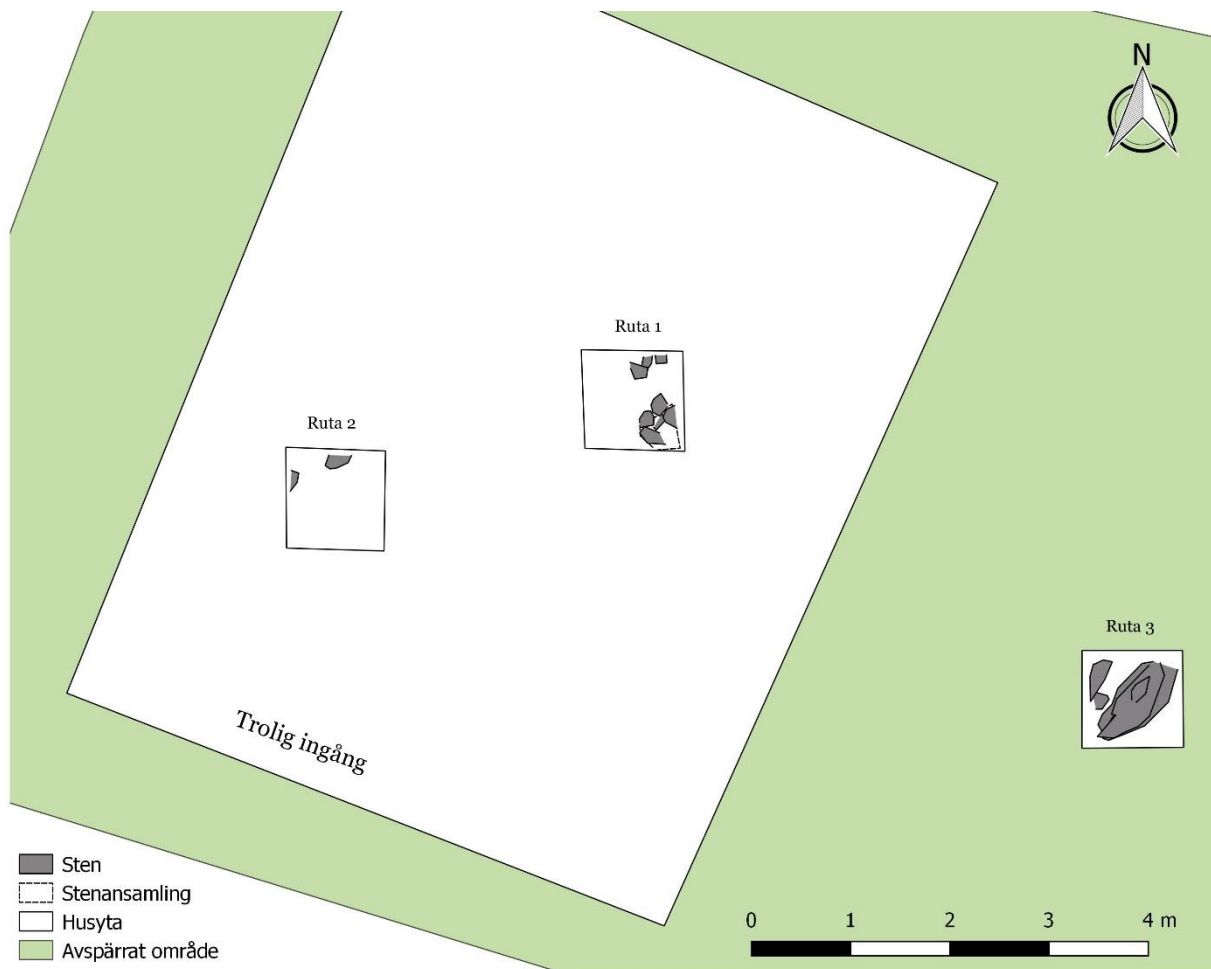
Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Figur 2. Utsnitt ur karta över Härnösand från 1699. Vid den övre pilen syns området med härbren, benämnt som "Häbbergsbodar". I den infällda bilden syns en förstoring av samma område. Här syns såväl det aktuella härbret samt övriga härbren som fanns på platsen vid denna tid. Ytan tros innan härbrebebyggelsen ha varit en slags allmänning (Näslund 1980:53). Området Häbbersbacken (eller Häbbergsbacken) skall enligt Näslund (1980:138) ha haft denna benämning från 1600- till 1800-talet. Detta innebär att det aktuella härbret antingen överlevde rysshärjningarna 1721 eller återuppbyggdes efteråt. Något spår av brandlager påträffades dock inte vid undersökningen. Häbbersbacken låg vid 1600-talets slut något utanför staden, vilket tjänade till att skydda magasinerna i bodarna vid en eventuell stadsbrand (Bucht 1935:251).

Karta upprättad av N. Spohle 1699 och kopierad av D. Laurin 1767 Västernorrlands läns lantmäterikontor, Härnösand. Scannad ur Bucht (1935). Observera att kartan är beskuren.

Figur 3. Karta över meterrutorna. Stenarna i ruta 1 och 2 hör till de övre fyndförande lagren, medan stenarna i ruta 3 tycks utgöra en slags grundkonstruktion. Notera att den stora grundstenen i ruta 3 mättes in vid olika nivåer – det rör sig således inte om flera stenar ovanpå varandra utan om en större, något spetsig sten.

Figur 4. Undersökningsområdet från sydost. Området utgjordes av en kvadratisk grund till ett tidigare härbre. Runtom var en gräsbeväxt, öppen yta, svagt sluttande från öster ner mot sydväst. Cirka 15 meter öster om husgrunden stod ett befintligt härbre.

Figur 5. Husgrundens insida innan rensning för meterrutor vidtagits. De röda pilarna visar var meterrutorna sedermera togs upp.

Figur 6. Ytan direkt öster om den öppna husgrunden. Det skall ha stått ytterligare ett härbre här förr.

Figur 7. Meterruta 1 under utgrävning. Till höger syns en stenansamling som visade sig utgöra en eventuell nedgrävning. Det översta kalklagret skall ha tillkommit vid bekämpning av ohyra.

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Figur 8. Profil i meterruta 1. I den högra delen syns den möjliga nedgrävningen. Från det rostbruna lagret var det helt fyndtomt och detsamma gällde för alla tre meterrutor.

Figur 9. Profil i meterruta 2. Här syntes ingen tydlig nedgrävning vid undersökningen utan det tycks snarare röra sig om en skiftning i marknivån.

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Figur 10. Meterruta 3 under utgrävning, från väster. Stenen antas vara en grundsten till det härbre som tidigare skall ha stått på platsen. Här syns hur lagren är olika djupa på var sin sida om grundstenen. Det mörka kulturlagret fortsatte mycket djupare på sidan väster om stenen och innehöll mycket fynd i form av krossat glas och porslin. Bortanför stenen var detta lager relativt tunt och innehöll inte några fynd. Tolknigen är att den västra sidan har utgjort en gång eller ett mellanrum mellan två härbren.

Figur 11. Profil i meterruta 3, grävd i botten. Här syns storleken på den förmodade grundstenen.

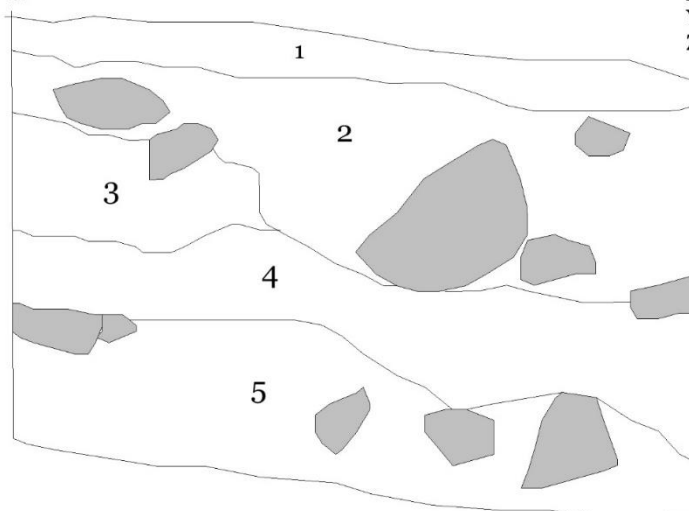

Figur 12-14. Profilerna
i meterruta 1, 2 och 3.

Profil mot öster i meterruta 1

X 6948217
Y 650918
Z 23,06

X 6948216
Y 650918
Z 22,96

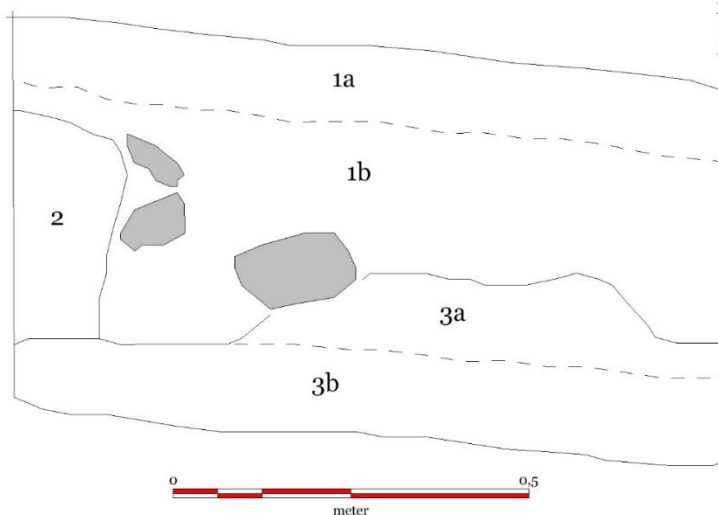

1. Kalk
2. Mörkt gråbrun sotig, humös mjäla
3. Rostbrun mjäla - inga fynd i detta eller nedanstående lager
4. Något flammigt grågult lager mjäla
5. Morän. Grå med inslag av järnutfällningar och naturlig sten. Något varvig i profilen.

Profil mot söder i meterruta 2

X 6948215
Y 650915
Z 22,56

X 6948215
Y 650914
Z 22,48

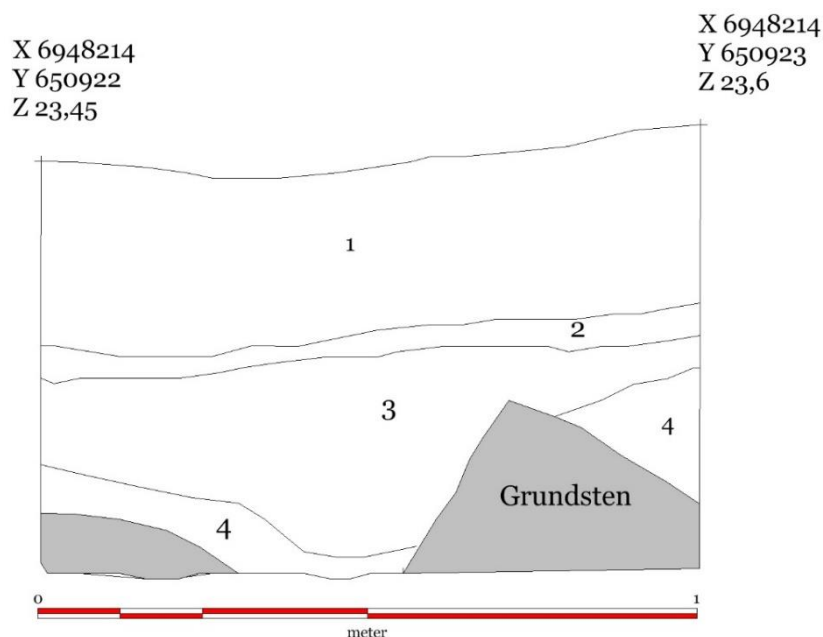

- 1a. Fyndförande kulturlager av mörkbrun, humös mjäla med inslag av sot, mindre sten (0,05-0,2 m) och krossat tegel
- 1b. Som ovan, men endast enstaka fynd
2. Rostbrun mjäla
- 3a. Rödgrå morän med mycket sten
- 3b. Grå morän med mycket sten

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Profil mot norr i meterruta 3

1. Övre matjordslager av mörkgrå, humös mjäla. Fyndförande
2. Ljusbjällmjäla med inslag av sten (0,05-0,1 m)
3. Kulturlager av mörkgrå, humös mjäla med mycket sten (0,05-0,2 m).
Ytan väster om grundstenen var fyndförande och i botten något sotig
4. Rostbrun mjäla och sten (0,05-0,2 m). Fyndtomt

Koordinater för meterrutorna

	NO	SO	SV	NV
Ruta 1	X 6948217 Y 650918	X 6948216 Y 650918	X 6948216 Y 650917	X 6948217 Y 650917
Ruta 2	X 6948216 Y 650915	X 6948215 Y 650915	X 6948215 Y 650914	X 6948216 Y 650914
Ruta 3	X 6948214 Y 650923	X 6948213 Y 650923	X 6948213 Y 650922	X 6948214 Y 650922

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Fynd

I ruta 1 var det mycket sparsamt med fynd med endast någon bit glas, porslin, obränt ben och spik i lager 1 och 2.

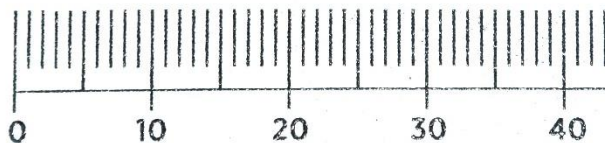
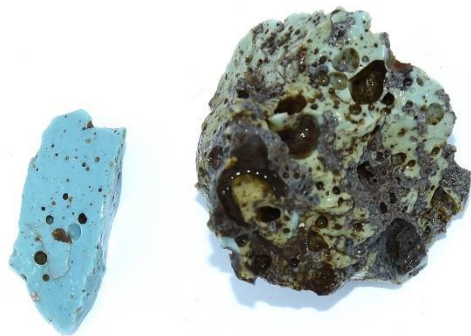
I ruta 2 och den översta 0,1 metern i lager 1 framkom något fler fynd bestående av böjda spikar som förmodligen använts till härbret, matavfall i form av obränt ben, samt porslin, glas, flintgods troligen från 1830-1860 (Bäck, skriftligen), keramik och fajans. Glaset bestod mestadels av flaskglas, men också två bitar fönsterglas. Här påträffades även ett bryne samt två små bitar masugnsslagg. I lager 2 påträffades endast en bit keramik.

Majoriteten av fynden framkom i lager 1 och 3 i ruta 3. I lager 1 låg ett antal fragmenterade takpannor, koks, glas, porslin, spik, bränt och obränt ben, en bit slagg, ett flintavslag och keramik. Dessutom påträffades yngre rödgods troligtvis från 1700-talet, flintgods från uppskattningsvis cirka 1880-1940 samt en mynningsbit av en gryta i yngre rödgods som eventuellt kan härröra från andra hälften av 1600-talet (Bäck, skriftligen).

I lager 3 i ruta 3 framkom alla fynd på västra sidan av grundstenen. Här påträffades bland annat obränt ben, en fragmentarisk järnburk, flaskglas (mycket fragmentariskt), delar av dricksglas, fönsterglas, porslin varav några bitar bedöms som troligen från mitten eller andra hälften av 1800-talet (Bäck, skriftligen), keramik varav vissa bitar med dekor, en bit masugnsslagg, spik, fajans samt fragment av en kakelplatta (se Figur 17). Kakelplattan dateras troligtvis till 1700-talet och kan eventuellt vara en holländsk import, alternativt Marieberg (Bäck, skriftligen). Av porslinet utgjordes majoriteten av starkt fragmentariskt tallriksporcelin, bland annat av Rörstrand. Det förekom dock även trasiga porslinskoppar av olika typer och en burk.

Figur 15. Bryne från lager 1 i ruta 2, Fnr 9.

Figur 16. Masugnsslagg från lager 1 i ruta 2, Fnr 18.

Fynden tros representera en tidsperiod från möjligtvis 1600-talet, men framförallt 1700-talet och fram till modern tid. Fynd i lager 1 i ruta 2 pekar på mitten av 1800-talet, medan fynd i lager 1 i ruta 3 ger dateringar från andra hälften av 1600-talet fram till mitten av 1900-talet. Det djupaste fyndförande lagret var lager 3 i ruta 3 och här förekom bland annat porslin vilket tidigast indikerar 1700-tal och framåt. Vi har i detta lager även porslin från mitten till andra hälften av 1800-talet samt en kakelplatta från 1700-talet. Fynden i alla lager tycktes relativt omrörda och likartade varför det är svårt att dra några mer specifika slutsatser kring olika tidshorisonter baserat på de olika lagren.

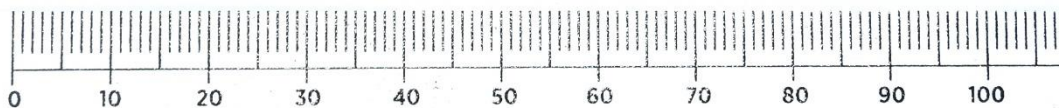
Figur 17. Del av kakelplatta från lager 3 i ruta 3, Fnr 95. På baksidan är intryckt dekor.

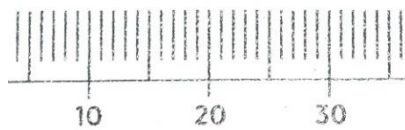
Figur 18. Yngre rödgods från lager 1 i ruta 3, Fnr 51.

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Figur 19. Flintgods från lager 1 i ruta 2, Fnr 24.

Figur 20. Del av gryta (yngre rödgods) från lager 1 i ruta 3, Fnr 50.

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Figur 21-22. I samband med ett senare besök på platsen av Peter Persson påträffades två stämplade tegelpannor varav den övre härrör från Stigslunds tegelbruk i Gävle. Detta tegelbruk drevs från 1721 till cirka 1900 (Hertzman 1984).

Foto: Peter Persson, länsstyrelsen Västernorrland.

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Figur 23. Översiktsbild över husytan tagen efter undersökningens avslutande då ytterligare rensning av ytan genomförts.

Referenser

Bäck, Mathias (skriftligen 2019-08-26)

Bucht, G. (1935) *Härnösands historia del I: Tiden 1585-1721*. Härnösand: Aktiebolaget Victor Åström.

Hertzman, K. (1984) *Stigs Gård bostadsområde på historisk mark: En sammanfattande historik*. Gävle: Broschyr HSB:s bostadsrättsförening.

Näslund, R. (1980) *Studier i Härnösands bebyggelsehistoria: 1585 – 1800 talens mitt. Del I. Samhällshistorisk bakgrund, planutveckling och offentlig bebyggelse*. Norrländska städer och kulturmiljöer, Forskningsrapport nr 2. Umeå: Umeå universitet.

Fyndlista

Fnr	Ruta	Lager	Fynd	X	Y	Z	Antal	Vikt i g	Mått i mm	Kommentar	Kasserad
1	1	1	Obränt ben	6948216	650917	22-23	1	26,79			
2	1	1	Porslin	6948216	650917	22-23	3	2,26	26x18x4	Största biten mätt	x
3	1	1	Spik	6948216	650917	22-23	1	59,39	135x10x9, skalle 20x19x8		x
4	1	1	Söm/mindre spik	6948216	650917	22-23	1	4,46	41x7x6, skalle 19,5x6x7	Avlång, utplattad skalle	x
5	1	1	Spik	6948216	650917	22-23	7	56,08	90x5x5, skalle 15x13,5x4 (4 st är lika långa och har samma mått, 2 st är likadana men har mindre skalle: 13x10x2,5. Den trasiga spikens mått: 39x5x5)	6 stycken är böjda två gånger i änden på liknande vis, först 40-47 mm från skallen, nästa böj efter ytterligare 15 mm. Den sjunde är en bottendel av en spik	x
6	1	2	Järnfragment	6948216	650917	22-23	1	29,82	51,5x25x5	Platt, kan vara del av en behållare.	x
7	1	2	Glas	6948216	650917	22-23	1	1,93	33x15,5x2	Grönbrunt flaskglas	x
8	1	2	Obränt ben	6948216	650917	22-23	1	1,1			
9	2	1	Bryne	6948215	650914	22-23	1	181,43	69x40x34	Slätt på endast en sida, sandsten?	
10	2	1	Spik	6948215	650914	22-23	8	11,7. 9,65. 11,32. 14,67. 8,06. 9,34. 8,0. 9,03.	115x5x5, skalle 13x10,5x3. 111x5x5, skalle 14,5x12x3. 101x7x6, skalle 14x13x4. 99x6x6, skalle 18x16,5x3. 85x4x3,5, skalle 15x13x4. 88x7x6, skalle 14x13x4. 73x6x5, skalle	Två är böjda som Fnr 5 (25 mm från skallen, nästa böj 30 mm ner), övriga raka till något böjda (41-50 mm från skallen). En spik är delad i änden	x

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

									14x10x3,5. 89x7x5, skalle 14x14x5.		
11	2	1	Spik	6948215	650914	22-23	4	4,83. 1,62. 5,74. 0,91	58x5x4,5. 36x4,5x4,5. 44x6,5x6, skalle 10x10x4. 19x 4x4, skalle 7x6,5x2,5.	Två spikar och två fragment av spikar	x
12	2	1	Spik	6948215	650914	22-23	1	10,38	66x8x6, skalle 8,5x5,5x9,5	Tillplattad skalle	x
13	2	1	Spik	6948215	650914	22-23	1	47,37	84x10x8,5, skalle 17x15,5x7,5		x
14	2	1	Obränt ben	6948215	650914	22-23	6	85,75			
15	2	1	Fajans	6948215	650914	22-23	2	7,71	31,5x20x14	Ev. del av hank eller liknande. Blåvitt mönster. Största biten mätt	
16	2	1	Porslin	6948215	650914	22-23	2	1,98	27x20x2	Vitt. Största biten mätt	x
17	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	1	0,71	16x14x3,5	Blågult med vit beläggning	
18	2	1	Masugnsslagg	6948215	650914	22-23	2	5,03	21x21x14	Största biten mätt	
19	2	1	Keramik	6948215	650914	22-23	1	10,13	43x25x10,5	Mynningsbit, ljusröd	x
20	2	1	Keramik	6948215	650914	22-23	1	8,35	52x26,5x6	Ljusröd med spår av grön matt glasyr på utsidan och vit glasyr på insidan med en liten grön fläck	
21	2	1	Keramik	6948215	650914	22-23	1	13,73	39x36,5x9	Spjälkad, ljusröd med gulaktig insida	x
22	2	1	Tegel med avtryck	6948215	650914	22-23	2	21,94	35x34x15	Största biten mätt	x
23	2	1	Ben/horn	6948215	650914	22-23	1	1,81		Ser ut som ben, men tycks för hårt. Kan vara horn	
24	2	1	Flintgods	6948215	650914	22-23	13	36,3	50,5x23x5	Blåvitmönstrad, största biten mätt.	

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

										Troligen ca 1830-1860 (Mathias Bäck).	
25	2	1	Porslin	6948215	650914	22-23	44	139,73	55x37x6,5	Vitt. Fragment, största biten mätt. En bit är märkt med en oläslig text och något som slutar på BC.	x
26	2	1	Del av järnbehållare	6948215	650914	22-23	2	392,59	112x94x14	Rundade delar, varav en mynningsbit. Största biten mätt	x
27	2	1 (20 cm ned)	Keramik	6948215	650914	22-23	1	12,66	47x33x7	Största biten mätt. Ljusröda mynningsbitar, den mindre något ljusare. Den större har spår av grön glasyr.	x
28	2	2	Keramik	6948215	650914	22-23	1	28,15	53x35x20	Röd bottenbit med spår av vita målade ränder på insidan	
29	3	1	Slagg	6948213	650922	22-23	1	7,82	31x24x19		
30	3	1	Glas	6948213	650922	22-23	4	30,01	54x29x8,5	Brunt flasglas, med mynning. Största biten mätt	x
31	3	1	Järnföremål	6948213	650922	22-23	1	60,11	53x50x16	Lockformat	x
32	3	1	Glas	6948213	650922	22-23	5	15,2	40x25x,35	Gulgrönt flasglas. Största biten mätt	x
33	3	1	Fönsterglas	6948213	650922	22-23	6	4,38	45x17x2	Ljusblått, grönt och vitt. Största biten mätt	x
34	3	1	Glas	6948213	650922	22-23	2	5,83	32x22x5	Mynningsbit av flaska, ljusblått. Största biten mätt	x
35	3	1	Glas	6948213	650922	22-23	1	0,23	19x7x1	Vitt, rundat	x
36	3	1	Flintgods	6948213	650922	22-23	1	8,53	46x34x7	Vitt med lila mönster, bottenbit. Troligen ca 1880-1940 (Mathias Bäck).	

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

37	3	1	Metallföremål	6948213	650922	22-23	1	0,28	17x6,5x0,5	Avlångt, platt, liknande en dubbel öljett. Möjligen koppar	x
38	3	1	Glas	6948213	650922	22-23	1	4,92	33x32x4	Vitt, något rundat, räfflad yta	x
39	3	1	Keramik	6948213	650922	22-23	1	16,5	56x25x15	Gulröd mynningsbit	x
40	3	1	Porslin	6948213	650922	22-23	6	20,93	42x38,5x6	Vitt, botten- och mynningsbit och fragment. Största biten mätt	x
41	3	1	Flinta	6948213	650922	22-23	1	11,62	30x26x13	Avslag	
42	3	1	Koks	6948213	650922	22-23	4	39,73	50x31x22	Togs in som exempel, det förekom relativt mycket i detta lager. Största biten mätt	x
43	3	1	Järnföremål	6948213	650922	22-23	1	14,79	85x14x3,5	Böjt, platt föremål, ej helt.	x
44	3	1	Porslin	6948213	650922	22-23	4	1,4	17x10x3	Blåvitmönstrad, största biten mätt	x
45	3	1	Glas	6948213	650922	22-23	4	12,62	43x30x4	Gulgrönt glas varav två bottenfragment med texten VIN... + ...RITCENTRAL (vin- och spritcentral?)	x
46	3	1	Keramik	6948213	650922	22-23	3	23,37	54x23x10	Röda bitar, en med ett intryckt streck och en mynningsbit	x
47	3	1	Keramik	6948213	650922	22-23	1	4,96	36x19x6	Röd, spjälkad	x
48	3	1	Keramik	6948213	650922	22-23	1	0,84	19x13x3	Rött mynningsfragment med gul glasyr	x
49	3	1	Keramik	6948213	650922	22-23	1	5,13	39x15x9	Kantig, röd, möjlig mynningsbit	x
50	3	1	Keramik	6948213	650922	22-23	1	11,63	38x25x12	Röd mynningsbit med intryckta streck. Yngre rödgods, gryta, kan ev.	

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

										vara andra hälften av 1600-talet (Mathias Bäck).	
51	3	1	Keramik	6948213	650922	22-23	4	75,37	50x38,5x21,5	Röda, tjocka bitar med spår av vitmålning och grön glasyr. Största biten mätt. En mynningsbit med vit och brun glasyr, en trolig bottendel, övriga svåra att bestämma. Yngre rödgods, troligen 1700-tal (Mathias Bäck)	
52	3	1	Obränt ben	6948213	650922	22-23	4	14,06			
53	3	1	Järnkrok	6948213	650922	22-23	1	2,69	47x7x5		x
54	3	1	Järnfragment	6948213	650922	22-23	1	10,91	47x13x11	Avlångt, med tjockare, ihåligt huvud i ena änden	x
55	3	1	Bränt ben	6948213	650922	22-23	2	7,06			
56	3	1	Takpanna	6948213	650922	22-23	1	270,01	127x121x27		x
57	3	1	Spik	6948213	650922	22-23	2	78,4+75,79	146,11,5x11, skalle 22x19x6. 158x9,5x9,5, skalle 20,5x18x6,5	Böjda 65 mm från skallen	x
58	3	1	Spik	6948213	650922	22-23	10	18,45+10,01+7,32+14,08+7,14+7,24+5,64+2,38+1,96+1,27	89x11x10, skalle 16x15x12. 75x8x8, skalle 11,5x9x5,5. 65x7x7, skalle 10x10x3. 63x8x7, skalle 14,5x13x5. 53x7x7, skalle 13x12x5,5. 53x7x6,5, skalle 11,5x11x5.		x

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

									43x6,5x6, skalle 11x9x4. 40x5x3, skalle 8x7x3. 36,5x4x4, skalle 6x4x4. 27x5x4.		
59	3	3	Obränt ben	6948213	650922	22-23	2	5,08			
60	3	3	Järnburk	6948213	650922	22-23	2	173,1	113x91x10	Surströmmingsburk? Största biten mätt	x
61	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	21	56,99	64x58x3	Blågrönt, rundat. Största biten mätt	x
62	3	3	Porcelain	6948213	650922	22-23	15	32,64	52x40x3	Vitt med gulddekor, kopp? Troligen mitten eller andra hälften av 1800-talet (Mathias Bäck).	x
63	3	3	Porcelinskopp i delar	6948213	650922	22-23	23	99,97	58x26x4	Vit kopp med gröna streck. Bottenbit och rester av öra samt kroppen. Största biten mätt	x
64	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	18	113,84	99x58x5,5	Grönt flaskglas. Största biten mätt	x
65	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	25	499,96	85x62x11	Mörkgrönt flaskglas inkl botten, hals och myning. Bottenbiten mätt	x
66	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	8	25,5	41x35x4	Brungult flaskglas. Största biten mätt	x
67	2	1	Fönsterglas	6948215	650914	22-23	2	1,49	20x18x2	Vitt	x
68	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	2	3,29	23x15x3	Vitt, ena biten något rundad. Största biten mätt	x
69	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	2	3,05	33x23x2	Grönt, rundat. Största biten mätt	x
70	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	3	1,28	16,5x10x2	Vitt, grönt och blått, något rundat. Största biten mätt	x

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

71	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	3	23,07	36x34x14	Ljusgrönt, en bottendel av flaska troligtvis	x
72	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	3	32,84	54x47x8	Ljusblått, pärlmorskimrande, rundat. Största biten mätt	x
73	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	2	11,38	30x28x6	Grönt flaskglas, mynningsbit. Största biten mätt	x
74	2	1	Glas	6948215	650914	22-23	18	41,86	50x21x4	Grönt flaskglas. Största biten mätt	x
75	3	3	Porslin	6948213	650922	22-23	8	38	49,5x32,5x4,5	Delar av burk inkl. mynningsbitar	x
76	3	3	Keramik	6948213	650922	22-23	2	25,21	43x32x13	Botten- och mynningsbit. Röda med grön dekor. Största biten mätt	x
77	3	3	Keramik	6948213	650922	22-23	1	12,11	35x20x13	Mynningsbit, rödbrun	
78	3	3	Keramik	6948213	650922	22-23	6	55,67	59x37x6	Röd, rundad, inkl bottenbit. Streckdekor. Största biten mätt	x
79	3	3	Porslin	6948213	650922	22-23	2	4,22	20x13x5	Grön respektive blå dekor syns svagt. Största biten mätt	x
80	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	2	8,41	35x18x5	Ljusblått, rundat. Största biten mätt	x
81	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	1	6,97	35x17x9	Blått	x
82	3	3	Porslin	6948213	650922	22-23	3	9,22	37x31x4	Vitt med blå ränder samt öronfästen. Största biten mätt	x
83	3	3	Porslin	6948213	650922	22-23	1	11,74	42x34x5	Vitt med svart bladmönster	x
84	3	3	Masugnsslagg	6948213	650922	22-23	1	42,05	61x37x35		
85	3	3	Porslin	6948213	650922	22-23	3	5,73	30x20x3	Vitt med blå rand. Största biten mätt	x

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

86	3	3	Spik	6948213	650922	22-23	2	26,64+5,77	125x6x5, skalle 23x14x5. 77x7x5	En är böjd 57 mm från skallen	x
87	3	3	Fajans	6948213	650922	22-23	5	9,1	47x40x6	Spår av glasyr kvar på ett fåtal ställen, även spår av blå rand.	x
88	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	22	116,72	64x43x6	Mörkgrönt flaskglas inkl bottenbit. Största biten mätt	x
89	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	19	119,95	45x45x4	Vitt, del av dricksglas, bottendel mätt	x
90	3	3	Fönsterglas	6948213	650922	22-23	45	48,98	43x30x2	Vitt/ljusgrönt. Största biten mätt	x
91	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	22	46,49	43x35x7	Ljusgrönt flaskglas med stor mynningsbit (mätt)	x
92	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	15	32,98	65x34x5	Vitt, något rundat. Största biten mätt	x
93	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	37	76,19	47x41x2,5	Mörkgrönt flaskglas. Största biten mätt	x
94	3	3	Glas	6948213	650922	22-23	127	308,07	80x41,5x5	Gulbrunt flaskglas inkl. bottenbit och halsbit. Största biten mätt	x
95	3	3	Fragment av kakelugnsplatta	6948213	650922	22-23	9 (två sitter ihop)	137,33	112x53x18	Spjälkad, vit-blå-gulsvart glasyr. Möjligen Hollandsimport, alternativt Marieberg, 1700-tal (Mathias Bäck). Största biten mätt.	
96	3	3	Porcelain	6948213	650922	22-23	126	551,85	90x60x7	Vitt, delar av tallrikar, bl a Rörstrand	x

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Fotolista

Bildnr	Motiv	Sett från
1	Undersökningsområdet	NO
2	Undersökningsområdet	NO
3	Undersökningsområdet	NO
4	Undersökningsområdet	N
5	Undersökningsområdet	SO
6	Undersökningsområdet	SO
7	Undersökningsområdet	SO
8	Undersökningsområdet	SO
9	Undersökningsområdet	SO
10	Undersökningsområdet	SO
11	Undersökningsområdet	O
12	Undersökningsområdet	NO
13	Meterruta 1, stenansamling	N
14	Meterruta 1, stenansamling	V
15	Meterruta 1, stenansamling	V
16	Profil meterruta 1	V
17	Meterruta 2, träplanka	O
18	Meterruta 2, halvvägs grävd	S
19	Meterruta 2, färdiggrävd	O
20	Meterruta 2, en profilkanten	O
21	Meterruta 2, profil	N
22	Meterruta 2, profil	V
23	Yta för meterruta 3	N
24	Meterruta 3	V
25	Toppen av grundsten i meterruta 3	V
26	Toppen av grundsten i meterruta 3	V
27	Meterruta 3	S
28	Meterruta 3	S
29	Profil meterruta 3	S
30	Undersökningsområdet	SO
31	Undersökningsområdet en tid efter att undersökningen avslutats	NO
32	Undersökningsområdet en tid efter att undersökningen avslutats	SO

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

30

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

31

32

Västernorrlands museum

Box 34, 871 21 Härnösand. Tel 0611-886 00. Orgnr: 888000-3143. vnmuseum.se

Dagbok

2/7-19

Lastade bilen och åkte ut. Fotograferade och beskrev området. Gick igenom vad som skulle göras med Johannes. Satte ut och mätte in meterruta 1 i huset. Grävde ner och relaterade fynden till respektive lager. Fynd utgjordes av glas, porslin, järn och obränt ben. Gjorde detektorsökning en bit ner, men den visade inget. Ett övre sotigt lager och en nedgrävning med stenar kom fram. I botten morän. Isabella och Malin från LST var ute under dagen och även några besökare från allmänheten kom och tittade. Avslutade och ritade ruta 1 och kom halvvägs på ruta 2. Fynd kom bara i översta 0,1 metern där, plus ett fåtal ca 0,2 meter ner. I övrigt tomt och tomt vid detektoravsökning en bit ner.

3/7-19

Grävde klart och ritade ruta 2. Sällade en del av fyllningen utan resultat. Tog upp ruta 3 utanför huset. Mycket fynd av glas och porslin, bland annat takpannor i det översta lagret. Även något bränt och obränt ben samt järnföremål. Sällade delar av fyllningen. En större förmodad grundsten till ett tidigare härbre framkom tvärs över schaktet. Lager två gick djupare ned väster om denna och här framkom mycket fynd av mestadels krossat porslin och glas. Olika nivå på var sida om stenen. Ritade, fotograferade och mätte in.